

“Kwaliteit en Kwantiteit”

Prachtig gevormde gevels, mooi baksteen en veelal overbodige luxe in de Amsterdamse School. Maar in Amsterdam-West witte anonieme dozen met verloederde en onkruidrijke tuinen en plantsoentjes erom heen, een duidelijk verschil van kwaliteit en kwantiteit

In jaren '20 toen de industrialisatie zijn top bereikte werden de grote steden van Nederland onder andere ook Amsterdam snel uitgebreid. Bijvoorbeeld in Plan zuid (Amsterdam), waar in het grootste deel in Amsterdamse School stijl is gebouwd. Maar ook andere stadsdelen. Een wijk die in een korte tijd uit de grond is gestampt om de groei van de hoofdstad te volgen en bedoeld was voor de arbeiders in en rond de stad. In deze en andere wijken werd er gebouwd niet alleen ter ere van de glorie van de stad en de woningcorporaties maar ook voor de bewoner en de arbeider. Naar mijn mening niets anders dan een ode aan.

Veertig jaar later niet ver daar vandaan, moest de stad verder worden uitgebreid. Het voorbeeld in Amsterdam-West. Hierin was de kijk op de toekomst van Amsterdam en Nederland veranderd en er kwam een babyboom aan en er werd een grootste groei verwacht. In plaatst van de jaren '20 waarbij er volk vanaf het platteland naar de stad verhuisde, kwamen er nu uit het niets volk erbij.

Net als in de jaren 20 werden polders veroverd, en getransformeerd tot complete wijken. Toch werd de kavelverdeling van de polders grotendeels in stand gehouden. Het enige wat men er van weerhield om in de jaren '50 en '60 te ver door te gaan in de filosofie van het CIAM. In tegenstelling wat men deed in de jaren twintig waarbij, met een groot aandeel van Berlage, het geheel nog bleef in de gesloten bouwblokken. Wat er gebeurde in Amsterdam-West was vele malen radicaler en grootster opgezet dan het andere voorbeeld. Het bouwblok was verdwenen en je zag alleen maar stroken, langgerekte flats van niet hoger dan 4 of 5 verdiepingen. Het groen was gescheiden van de gebouwen. Het zat er niet meer midden in zoals in de traditionele bouwblokken. Je moest het eromheen vinden, een echt privé stukje groen was je toch echt kwijt in zo'n woongebouw, er moeste worden gedeeld met andere. De bewoners van deze woningen waren een ander slag volk.

Er was in de jaren twintig een grote kans dat je burens net als jezelf ook vanaf het platteland kwam, een iemand waar je het beter mee zou kunnen vinden dan iemand die al ze hele leven in de stad woont. Je had een zelf soort verhaal, het dorp verlaten om ergens anders in een stad een beter leven en een goede betaalde baan te vinden.

In zo'n twintiger jaren bouwblok was de relatie onderling beter je zat dicht op elkaar en had een betere band met elkaar, zelfde woningcorporatie, zelfde regele en zelfde levensstijl die de jouw passende belangen behartigde.

Veertig jaar later was dit anders, de woningcorporatie veranderde de van instelling. Winst maken was belangrijker geworden, kapitalisme groeide. In tegenstelling tot jaren twintig waarin het socialisme meer voet aan de grond had. Er moest goedkoper gebouwd worden, snel en veel.

Naar mijn idee niet alleen voor het snel onderdak vinden voor de nieuwe burgers.

Nee, er moest geld gemaakt worden, met financieringen vanuit Nederlandse staat en de rest van wereld voor de opbouw en groei van ons land.

En dat is wel te zien, waarbij het in de jaren '20 en de Amsterdamse School het nog duidelijk ging om echte kwaliteit ging het in het jaren '50 toch echt over kwantiteit. Geen dure materialen, weinig tot geen ornamentiek, geen verwijzingen naar iets, doodse witte blokken die vooral mensen een dak en een thuis kunnen geven, je ziet niet dat de bewoner geen geluk of welvaart werd toegewenst. Alleen een huis. Waarin je in de Amsterdamse School niet kon zien wat voor soort mensen van stand in die woningen woonden, ook gezien de verwijzing naar de arbeid erin woonde, was er in Amsterdam-West duidelijk te merken wie hierin zou wonen, de arbeider. Geld nam het over van gevoel.

In de jaren veertig en vijftig was er degelijk internationaal over nagedacht hoe deze wijken moesten worden vormgegeven, op stedelijk en plattegrond niveau. Het groen rond de blokken, de ligging onderling. De woningen bij elkaar elk stuk was jaren op gestudeerd. Maar toch was de schakeling van elke stap niet goed op elkaar aan gesloten, ik vind ze anoniem en de repetitie straalt ervan af, ook is elk gebouw hoger of lager dan de ander of heeft het ene blok een ander entreepootje dan de ander. Ze blijven eruit zien als goedkope gebouwen in vergelijking met de gebouwen van de jaren, en dan bedoel ik niet alleen die van de Amsterdamse School.

Daarin zat toch echt gevoel, een passie voor de bewoners die er komen wonen, ze wisten voor wie ze bouwde. In de jaren '50 daarentegen zat er toch een woning corporatie in hun nek te hijgen, dat ze moesten opschieten en het niet te duur maakte. Ze hadden geen tijd en geen geld om zien waarvoor ze het deden. Ook was iedereen meer op zijn eigen daar in Amsterdam-West, je kwam allemaal uit de stad, je moest weer keihard aan de gang, en had je buurman weinig te vertellen.

Mijn idee is dat de jaren '20 ontwerpen toch wat simpeler was, je had meer geld tot je beschikking, de doelgroep waren mensen die hun leven echt gingen verbeteren, kortom ze hadden er zin in. De jaren '50 waren lastig de mensen waren al in een stad, ze gingen er wel op vooruit maar waren niet trots op hun buurt, en gingen verder met hun normale leven na de oorlog. Dezelfde rede waarom ik bij de Amsterdamse School "Wauw" zeg en bij Amsterdam-West "Mwa" zeg. Ik zie waar de passie en de individualiteit in zit.